

GENEL ÜRÜN GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; piyasaya arz edilmesi hedeflenen, arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya hizmete sunulmuş tüketici için tasarlanmış veya tüketici için amaçlanmamış olsa dahi makul ölçüde öngörülebilir koşullarda tüketici tarafından kullanılacak ürünlerin güvenli olmasının sağlanması ve bu alanda yetkili kuruluşların görevleri ile iktisadi işletmecilerin yükümlülüklerinin belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik ürünlere ilişkin bir teknik düzenlemenin bulunmadığı veya teknik düzenleme bulunsun da insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği veya belirli risklere yahut risk kategorilerine ilişkin hükümler içermediği durumlarda uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik; piyasaya arz edilmesi hedeflenen, arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya hizmete sunulmuş tüketici için tasarlanmış veya tüketici için amaçlanmamış olsa dahi makul ölçüde öngörülebilir koşullarda tüketici tarafından kullanılacak olan yeni, kullanılmış, tamir edilmiş veya ıslah edilmiş tüm ürünlere uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, elektronik satışlar ve diğer uzaktan iletişim araçları vasıtasıyla gerçekleşen satışlar dahil, satış tekniğine bakılmaksızın tüm ürünlere uygulanır.

(4) Bu Yönetmelik, bir hizmet esnasında tüketicilere sunulan ürünlere uygulanır, tüketiciye hizmet sunanlar tarafından kullanılan veya işletilen ekipmanları kapsamaz.

(5) Bu Yönetmelik, antika ürün veya kullanımından önce tamir veya ıslah edilmesi gereken ürün olarak tedarik edilen kullanılmış ürünlere, tedarikçinin tedarik ettiği kişiye bu konuda açıkça bilgi vermesi koşuluyla, uygulanmaz.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 05/03/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunun 24 üncü maddesine ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 455 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- b) Ciddi risk: Riskin etkisi kısa vadede ortaya çıkmayan vakalar da dâhil olmak üzere, yetkili kuruluşların acil müdahalesini gerektiren riski,
- c) Dağıtıcı: Ürünü tedarik zincirinde yer alarak piyasada bulunduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,
- ç) Geri çağırma: Nihai kullanıcının elinde bulunan ürünün iktisadi işletmeciye geri getirilmesini amaçlayan her türlü önlemi,
- d) Güvenli ürün: Kullanım süresi, hizmete sunulması, kurulumu, kullanımı, bakımı ve gözetimine ilişkin talimatlara uygun ve normal kullanım koşullarında kullanıldığında risk taşımayan veya sadece ürünün kullanımına özgü asgari risk taşıyan ve aşağıda sayılı özellikler çerçevesinde insan sağlığı ve güvenliği için yüksek düzeyde koruma sağlayan ürünü;

- i. ürünün bileşimi, paketlenmesi, montaj talimatnamesi, mümkün olduğu durumlarda kurulumu ve bakımı da dahil olmak üzere özellikleri,
- ii. diğer ürünlerle birlikte kullanımı makul ölçüde öngörülebilir olduğu durumlarda, diğer ürünler üzerindeki etkisi,
- iii. ürünün sunumu, etiketlenmesi, kullanımı ve imhasıyla ilgili uyarılar ve talimatlar ile ürünle ilgili diğer bilgi ve açıklamalar,
- iv. başta çocuklar, engelliler ve yaşlılar olmak üzere, ürünü kullanırken risk altındaki tüketici kategorileri.

Daha yüksek bir güvenlik seviyesinin olabilirliği veya piyasada daha düşük riskli ürünlerin varlığı, bir ürünün tehlikeli ürün olduğu anlamına gelmez.

- e) İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,
- f) İmalatçı: Ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- g) İthalatçı: Ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- ğ) Kanun: 05/03/2020 tarihli ve 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanununu,
- h) Komisyon: Avrupa Komisyonunu,
- ı) Piyasadan çekme: Tedarik zincirindeki ürünün piyasada bulundurulmasını önlemeyi amaçlayan her türlü tedbiri,
- i) Tehlikeli Ürün: Güvenli ürün tanımını karşılamayan ürünü,
- j) Ürün: Tüketicilerin kullanması için tasarlanan veya tüketici kullanımı için tasarlanmamış olsa dahi makul ölçüde öngörülebilir koşullarda tüketiciler tarafından kullanılması muhtemel olan, gerek ticari faaliyetler sonucunda gerekse başka yollarla tedarik edilen veya kullanılabilir hale getirilen ve yeni, kullanılmış, tamir veya ıslah edilmiş her türlü madde, müstahzar veya eşyayı,

- k) Yetkili temsilci: İmalatçının Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Ürün Güvenliği

Ürün güvenliği ve genel ürün güvenliği gerekleri

MADDE 5 – (1) Ürünün güvenli olması zorunludur.

(2) Teknik düzenlemenin insan sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerine uygun ürün, aksi ispatlanana kadar güvenli kabul edilir.

(3) Türkiye-Avrupa Birliği Ortaklık Konseyinin 1/95 sayılı Kararı hükümleri saklı kalmak ve 02/05/2012 tarihli ve 2012/3169 sayılı “Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği” kapsamında olmak kaydıyla, Türkiye’de uygulananlardan farklı teknik düzenleme, standart veya kalite kurallarına göre üretilmiş olsa dahi, Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yasal olarak üretilmiş veya serbest dolaşıma girmiş bir ürünün güvenli olduğu kabul edilir.

(4) Ürüne ilişkin bir teknik düzenlemenin bulunmadığı veya insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği veya belirli risklere yahut risk kategorilerine ilişkin hükümler içermediği durumlarda, ürünün güvenliğine ilişkin Avrupa Birliği Resmi Gazetesi’nde yayımlanan Avrupa Standartları ile bulunması halinde bu standartlara karşılık gelen ulusal standartlara uygun ürün güvenli kabul edilir.

(5) Teknik düzenlemenin bulunmadığı veya insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği veya belirli risklere yahut risk kategorilerine ilişkin hükümler içermediği ve dördüncü fıkrafta atıfta bulunulan standartların olmadığı durumlarda, bir ürünün genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğu, mevcut olması halinde, sırasıyla, aşağıda yer alan hususlar göz önüne alınarak değerlendirilir:

- a) Dördüncü fıkrafta atıfta bulunulan standartlar haricindeki Avrupa standartları veya bu standartlara karşılık gelen ulusal standartlar.
- b) Uluslararası veya ulusal standartlar.
- c) Yetkili kuruluşların veya Avrupa Komisyonunun ürün güvenliği değerlendirmesinde rehber niteliğindeki görüşleri.
- ç) İlgili sektörde yürürlükte olan ürün güvenliğine ilişkin iyi uygulama kodları;
- d) Teknik bilgi ve teknoloji düzeyi;
- e) Tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentileri.

(6) Ürünün dördüncü ve beşinci fıkrada belirtilen değerlendirme kriterlerine uygunluğu, bu uygunluğa rağmen ürünün tehlikeli ürün olduğu yönünde kanıtların bulunduğu durumlarda, Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerinde öngörülen önlemlerin alınmasını ve yaptırımların uygulanmasını engellemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İktisadi İşletmecilerin ve Yetkili Kuruluşların Yükümlülükleri

İktisadi İşletmecilerin Yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) İktisadi işletmeciler ancak 5 inci maddede belirtilen gerekleri karşılayan ürünleri piyasaya arz edebilir, piyasada bulundurabilir veya hizmete sunabilir.

(2) İlgili iktisadi işletmeci piyasaya arz edilen, piyasada bulunduran veya hizmete sunulan ürünün veya ürünün ambalajının üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürüne eşlik eden bir belgede aşağıdaki bilgilerin kolayca görülebilir ve okunabilir bir şekilde yer almasını sağlar:

a) Ürünün imalatçısı veya varsa yetkili temsilcisi tarafından girilecek ürünün model, parti, seri numarası veya ayırt edilmesini sağlayacak diğer bilgiler.

b) Ürünün imalatçısı ve varsa yetkili temsilcisi ile ithalatçısının isim, kayıtlı ticari unvan veya marka bilgisi ile kendisine ulaşılabilecek açık adres.

(3) Dağıtıcı, ürünü piyasada bulundurmada önce, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerin ilgili iktisadi işletmeci tarafından yerine getirilmiş olduğunu doğrular. Dağıtıcılar, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmadığını bildikleri veya bilmelerinin gerektiği ürünleri tedarik etmeyerek, genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğun sağlanmasına yardım edecek şekilde faaliyette bulunur.

(4) Kanun hükümlerinde düzenlenen iktisadi işletmecilerin diğer yükümlülükleri saklıdır.

Yetkili Kuruluşların Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Ürünlerin genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunun denetimi, Kanun ve ... tarihli ve ... sayılı Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, ilgili mevzuat hükümleri ile ürün grupları bazında sorumlu kılınan yetkili kuruluşlar tarafından yapılır. Yetkili kuruluşlar, sorumlu oldukları ürün gruplarına ilişkin bir teknik düzenlemenin bulunmadığı veya teknik düzenlemelerde insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler bulunmadığı veya belirli risklere yahut risk kategorilerine ilişkin hükümler bulunmadığı durumlarda dahi bu Yönetmelik çerçevesinde ürünlerin güvenli olmasından sorumludurlar.

(2) Bir ürün grubu için ilgili mevzuat hükümleri kapsamında birden çok yetkili kuruluşun sorumlu olması halinde, genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğun denetimi ilgili tüm

kuruluşlar tarafından sorumlulukları dahilinde eşgüdüm içerisinde yapılır. Yetkili kuruluşlar arasında ürüne ilişkin denetim ve idari yaptırımların hangi kuruluş tarafından uygulanacağına dair tereddüt hasıl olduğu durumlarda, yetkili kuruluşlar arasında görev dağılımının belirlenmesi konusunda bir işbirliği protokolü imzalanması yolu tercih edilebilir.

(3) İkinci fıkrada belirtildiği şekilde bir ürün grubunun genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunun denetiminden birden çok yetkili kuruluşun sorumlu olduğu durumlarda, yetkili kuruluşlar arasında sorumluluk alanları hakkında bir anlaşmazlık ortaya çıkması halinde, anlaşmazlığın çözümü hakkında karar, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik'in 13 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında kurulan Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu tarafından verilir.

(4) Bir ürün grubunun genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunun denetimi konusunda herhangi bir yetkili kuruluşun sorumlu olmadığı durumlarda, sorumluluğun hangi yetkili kuruluş tarafından üstlenilmesi gerektiğine ilişkin karar, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik'in 13 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında kurulan Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu tarafından verilir.

(5) Yetkili kuruluşlar, gerekli gördükleri durumlarda ve uygulanabilir olduğu oranda, sorumlu oldukları ürün grupları bazında iyi uygulama kodları yayımlar. Yayımlanmış iyi uygulama kodlarına dayanarak iktisadi işletmecilerin gönüllü faaliyetlerini destekler.

(6) Yetkili kuruluşlar, gerekli gördükleri durumlarda ve uygulanabilir olduğu oranda, sorumlu oldukları ürün grupları bazında, risk değerlendirmesi kriterlerine ilişkin rehberler yayımlar. Bu rehberler özellikle, ilgili sektörde ciddi riskin tanımlanmasına ilişkin kriterleri belirlemeyi ve ciddi risk taşıyan ürüne karşı alınacak önlemlerde uygulamada birlik sağlamayı amaçlar.

(7) Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkili kuruluşların genel ürün güvenliği konusunda piyasa gözetimi ve denetimini gerçekleştiren idari birimleri arasında aşağıdaki konularda işbirliği esastır:

- a) Risk değerlendirmesi, tehlikeli ürünler, test metotları ve sonuçları, son bilimsel gelişmeler ve kontrol faaliyetleri ile ilgili diğer hususlar hakkında bilgi değişimi.
- b) Ortak denetim ve test projelerinin oluşturulması ve ifası.
- c) İyi uygulamaların ve uzmanlık bilgilerinin değişimi ile eğitim faaliyetlerinde işbirliği.
- ç) Tehlikeli ürünlerin takibi, piyasaya arzının durdurulması, piyasadan çekilmesi ve tüketiciden geri çağırılması ile ilgili ulusal düzeyde geliştirilmiş işbirliği.

(8) Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkili kuruluşlar bu Yönetmelik kapsamı ürün gruplarında,

- a) Ürün güvenliği konusunda bilimsel ve teknolojik bilgiyi takip eder ve günceller.
- b) Ürün ve risk kategorileri itibarıyla sektörel denetim programları hazırlar, uygular ve bu programları periyodik olarak günceller; sektörel denetim programlarının uygulanması ile ilgili faaliyetleri, bulguları ve sonuçları izler. Programla ilgili genel bilgileri ve değişiklikleri Bakanlıkça talep edilen şekilde ve sürede Bakanlığa gönderir.

- c) Denetim faaliyetlerini ve bunların etkinliğini gözden geçirir, değerlendirir, gerektiğinde gözetim ve denetim yaklaşımını günceller ve uygulamada bulunan birimlerini yeniden yapılandırır.

Bildirim Yükümlülüğü

MADDE 8– (1) İktisadi işletmeciler, yetkili kuruluşlara ve tedarik zincirinde yer alan diğer iktisadi işletmecilere karşı Kanun’da öngörülen bildirim yükümlülüklerini yerine getirir.

(2) Yetkili kuruluşlar, erken müdahale ve hızlı bilgi değişiminin sağlanabilmesi amacını gözeterek,

a) Tehlikeli bir ürünün piyasaya arzını kısıtlama, ürünü piyasadan çekme veya geri çağırma önlemlerinin alınması halinde alınan önlemleri, önlemlerin sürelerini, alınış nedenlerini, alınan önlemlere ilişkin değişiklikleri veya alınan önlemlerin kaldırılması hakkında bilgileri,

b) Ciddi risk taşıyan bir ürünün piyasaya arzının veya kullanımının yasaklanması, kısıtlanması veya özel koşullara tabi tutulmasına yönelik bir önlem aldıklarında, önlem almaya karar verdiklerinde, iktisadi işletmecilerle zorunlu ya da gönüllü olarak bu yönde bir anlaşma yaptıklarında veya tavsiye verdiklerinde; alınan önlemleri, önlemlerin sürelerini, alınış nedenlerini, alınan önlemlere ilişkin değişiklikleri veya alınan önlemlerin kaldırılması hakkında bilgileri, en az aşağıdaki hususları içeren bilgiler ile birlikte:

- 1) ürünün ve üründen kaynaklı riskin tam olarak belirlenmesini mümkün kılacak bilgileri,
- 2) her türlü test/analiz sonuçlarının ve risk düzeyi değerlendirmesine ilişkin sonuçların özetleri de dahil olmak üzere bahse konu riskin tanımını,
- 3) ürünün izlenebilirliğine ilişkin bilgiler ve var ise alıcı ülke bilgileri ile alıcı ülkedeki tedarik zinciri bilgileri,
- 4) tüketicileri riskten korumak için alınan veya alınması öngörülen önlemlerin süresi ve içeriğine ilişkin bilgileri,

27.07.2013 tarihli ve 28720 sayılı “Piyasa Gözetimi ve Denetimi Sonuç ve Önlemlerin Kaydı ve Bildirimi Yönetmeliği” nde belirlenen usul ve esaslara uygun olarak, Bakanlığa bildirir.

(3) Yetkili kuruluşlar, gerekli gördükleri hallerde, ciddi bir riskin varlığı bakımından sahip oldukları herhangi bir bilgiyi, bu maddenin ikinci fıkrasında öngörülen önlemleri almaya karar vermeden önce de, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile aramızda hızlı bilgi değişiminin ve erken müdahalenin sağlanabilmesi amacıyla Bakanlığa bildirebilir.

(4) Yetkili kuruluşlar, riskin etkilerinin ülke sınırları dışına ulaşmayacağını değerlendiriyor ise, bu yöndeki değerlendirmesini Bakanlığa bildirir. Böyle bir durumda, yapılan bildirimde varsa Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ürün güvenliği anlamında fayda sağlayabileceği

hususlara ilişkin bilgiler eşlik eder. Bu bilgiler özellikle daha önce yapılan bildirimlerde henüz raporlanmamış yeni bir riske ilişkin önlemleri içerir.

(5)Bakanlık bu madde kapsamında yetkili kuruluşlardan derlediği bilgilerin kaydını tutar. Bu bilgileri, Genel Ürün Güvenliğine İlişkin 2001/95/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifin 12 nci Maddesi Gereğince Kurulan RAPEX (Avrupa Birliği Hızlı Uyarı Sistemi) Sisteminin İşletimine İlişkin 2019/417/AB sayılı Avrupa Komisyonu Uygulama Kararında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, Komisyon tarafından belirlenen standart biçim ve içerik formatına uygun olarak Komisyona iletir.

(6) Bakanlık, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi ile Uygunluğuna Dair Yönetmelik'in 12 nci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde Türkiye'de yetkili olan piyasa gözetimi ve denetimi kuruluşları ve bu kuruluşların her birinin yetki alanları hakkında Komisyon'u ve Avrupa Birliği üyesi devletleri bilgilendirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik, ticari sırlar ve şeffaflık

MADDE 9 – (1) Yetkili kuruluşlar, tüketicilerin üründen kaynaklanan risklere ilişkin bilgi sahibi olmaları amacıyla, bu Yönetmelik kapsamında yer alan tehlikeli ve ciddi risk arz eden ürünlere ilişkin olarak ürünü ve riski tanımlayan bilgiler ile iktisadi işletmeci veya kendisi tarafından alınan önlemleri kendi internet sitesinde veya gerekli gördüğü diğer uygun yöntemlerle ivedilikle ilan eder.

(2)Yetkili kuruluşlar, bu Yönetmelik hükümlerini uygularken kişisel verilere dair, ticari sır niteliğindeki veya fıkfı ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin edindiği bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Ancak, insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde bu bilgilerin açıklanması bu kapsamda sayılmaz.

Ürün Sorumluluğu Tazminatı

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında, Kanunun 6 ncı maddesi gereğince ürün sorumluluğu tazminatı kapsamındaki haklar saklıdır.

Komite Toplantılarına Katılım

MADDE 11 – (1) Avrupa Komisyonu bünyesinde, Genel Ürün Güvenliğine İlişkin 2001/95/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifinin uygulanmasına ilişkin gerçekleştirilen Komite toplantılarına Bakanlık tarafından katılım sağlanır.

Ceza Hükümleri

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında, Kanun’da öngörülen idari önlem ve para cezaları uygulanır.

Avrupa Birliği Mevzuatına Uyum

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik Genel Ürün Güvenliğine İlişkin 2001/95/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik 12 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.